

Legea 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice

Istoric:

- Propunerea legislativă a fost depusă la Senat în luna **martie 2014** având 154 de semnături din partea deputaților și a senatorilor.
- **09.12.2014** a fost adoptată de Senat
- **20.05.2015** a fost adoptată de Camera Deputaților
- **18.06.2015** a fost promulgată de Președinte
- **23.12.2015** - OUG de prorogare a termenului de intrare în vigoare (prorogă termenul prevăzut la art. 93, teza întâi, până la data de 31 dec. 2016)
- **PL-x nr. 100/2016** - Proiect de lege privind respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 61/2015 pentru prorogarea termenului de intrare în vigoare a Legii nr.151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice.
- **07.09.2016**: A fost propus un nou termen de prorogare, **30 septembrie**, urmând ca legea să intre în vigoare la **1 octombrie**.
- Amânarea anterioară a intrării în vigoare era pentru **1 noiembrie**.
- **31.10.2016** - Președintele a transmis Parlamentului spre reexaminare legea care prevede prorogarea termenului de intrare în vigoare a legii privind procedura insolvenței persoanelor fizice până la data de 31 octombrie 2016, cu propunerea de a se menține prorogarea acestui termen până la data de 31 decembrie.

1. Ce este legea insolvenței persoanelor fizice?

Această lege reglementează instituția **insolvenței persoanelor fizice**, un element de noutate în legislația românească, ce are ca scop redresarea situației financiare a debitorului persoană fizică de bună credință, acoperirea într-o cât mai mare măsură a pasivului acestuia și „descărcarea de datoriile” avute de persoana fizică.

Insolvența este acea stare a patrimoniului debitorului care se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriilor, pe măsură ce acestea devin scadente (art. 3, alin. 12).

2. Cui se adresează legea insolvenței persoanelor fizice?

Această lege se aplică **persoanelor fizice de bună-credință**; dacă acestea realizează venituri din activități independente, de acest fapt se va ține cont la stabilirea surselor de rambursare a datoriilor.

Practic, orice cetățean aflat în incapacitate de plată a datoriilor, nu din vina sa, să își poată reeșalona datoriile pe baza unui plan de redresare financiară pe o perioadă de cinci ani.

2.1. Nu pot beneficia de procedura insolvenței, printre altele (art. 4, alin 3-4):

- persoanele fizice care au mai fost subiecte ale unei astfel de proceduri, finalizate cu eliberarea de datoriile reziduale, cu mai puțin de 5 ani anterior formulării unei noi cereri de deschidere a procedurii insolvenței;
- persoanele condamnate definitiv pentru săvârșirea unei infracțiuni de evaziune fiscală, a unei infracțiuni de fals sau a unei infracțiuni intenționate contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii;
- persoanele care au fost concediate în ultimii 2 ani din motive ce le sunt imputabile;
- persoanele apte de muncă și fără un loc de muncă sau alte surse de venit, care nu au depus diligența rezonabilă necesară pentru a-și găsi un loc de muncă sau care au refuzat, în mod nejustificat, un loc de muncă propus sau o altă activitate aducătoare de venit;
- persoanele care au acumulat datorii noi, prin cheltuieli voluptuare în timp ce știau sau ar fi trebuit să știe că este în stare de insolvență.

2.2. Ce condiții trebuie îndeplinite de persoanele fizice pentru a beneficia de prevederile legii (art.4, alin.1):

Prevederile legii se vor aplica debitorului persoană fizică ce îndeplinește următoarele condiții:

- Are domiciliul, reședința sau reședința obișnuită în România de cel puțin șase luni anterior depunerii cererii;
- Este în stare de insolvență și nu există o probabilitate rezonabilă de a redeveni, **într-o perioadă de maximum 12 luni**, capabil să-și execute obligațiile astfel cum au fost contractate, cu menținerea unui nivel de trai rezonabil pentru sine și pentru persoanele pe care le are în întreținere; probabilitatea rezonabilă se apreciază prin considerarea cuantumului total al obligațiilor raportat la veniturile realizate sau prognozate a fi realizate față de nivelul de pregătire profesională și expertiză ale debitorului, precum și la bunurile urmăribile deținute de acesta;
- Cuantumul total al obligațiilor sale scadente este cel puțin egal cu valoarea-prag **de 15 salarii minime pe economie**.

3. Organele care aplică procedura de insolvență sunt: comisia de insolvență și administratorul procedurii, instanțele judecătorești și lichidatorul.

3.1 Comisia de insolvență este organul administrativ la nivel teritorial care îndeplinește atribuții decizionale, de control și supraveghere. Aceste atribuții sunt exercitate de către comisia de insolvență în a cărei circumscripție și-a avut debitorul domiciliul, reședința sau reședința obișnuită cel puțin 6 luni înaintea depunerii cererii de deschidere a unei proceduri de insolvență.

3.2 Administratorul procedurii administrează procedura de insolvență pe bază de plan de rambursare a datoriilor, sub controlul comisiei de insolvență și este desemnat de comisia de insolvență dintre practicienii în insolvență, executorii judecătorești, avocații și notarii publici înscrși în Lista administratorilor procedurii și lichidatorilor pentru procedura insolvenței persoanelor fizice.

4. Insolvența persoanelor fizice poate fi soluționată în trei moduri (art.5):

- procedura de insolvență pe bază de plan de rambursare a datoriilor;
- procedura judiciară de insolvență prin lichidare de active;
- procedura simplificată de insolvență.

4.1 Procedura de insolvență pe bază de plan de rambursare a datoriilor

- În situația în care datornicul se află în insolvență (**starea de insolvență poate fi luată în considerare dacă termenul de plată a datoriilor a fost depășit cu mai mult de 90 zile**), dar situația financiară a acestuia nu este iremediabil compromisă, poate cere Comisiei de insolvență deschiderea procedurii de insolvență pe bază de plan de rambursare a datoriilor.
- În acest caz, **cuantumul minim al datoriilor trebuie să totalizeze 15 salarii minime pe economie.**
- **Cererea de deschidere a procedurii de insolvență trebuie să cuprindă** motivele care au determinat această situație, datoriile acumulate, acțiunile judiciare deschise împotriva persoanei respective, încercări de negociere a eșalonării datoriilor, statutul civil și profesional, cuantumul veniturilor încasate pe ultimii 3 ani, cât și al veniturilor preconizate pentru următorii 3 ani, bunurile pe care le deține, conturile bancare, sumele de recuperat de la rău-platnici, litigiile în curs sau finalizate, existența sau nu a unor condamnări pentru evaziune fiscală sau fals.
- **Efectele deschiderii procedurii de insolvență** pe baza planului de rambursare sunt:
 - Suspendarea provizorie a executării silite începute, pentru nu mai mult de 3 luni, cu excepția situației în care instanța decide prelungirea acestei perioade, dacă astfel situația financiară a datornicului ar deveni iremediabil compromisă;
 - Numirea unui administrator al procedurii. În baza informărilor creditorilor și a datelor furnizate de datornic, va fi întocmit tabelul creanțelor;
 - Datornicul, împreună cu administratorul judiciar, va elabora planul de rambursare a datoriilor, prin care va propune achitarea acestora;
 - **Durata de executare a planului de rambursare este de 5 ani**, cu posibilitate de prelungire cu încă 1 an;
 - Comisia de insolvență va face o evaluare a fezabilității planului. **Planul de rambursare este aprobat dacă** creditorii reprezentând **minimum 50%** din valoarea totală a creanțelor și 30% din valoarea creanțelor ce beneficiază de cauze de preferință au votat în favoarea acestuia;
 - În situația în care **planul de rambursare nu este aprobat de creditorii**, datornicul poate cere instanței competente confirmarea acestuia.

- De la data aprobării planului de rambursare **se suspendă toate măsurile de executare silită** pentru realizarea creanțelor, curgerea dobânzilor, penalităților, majorărilor de întârziere etc., cu excepția creanțelor care beneficiază de cauze de preferință;
- În situația în care planul nu este respectat, sau debitorul nu-și achită datoriile curente, se poate cere închiderea procedurii pe bază de plan de rambursare și deschiderea procedurii pe bază de lichidare de active.

4.2 Procedura judiciară de insolvență prin lichidare de active

- Poate fi solicitată de către datornic, în mod direct, în cazul în care situația sa financiară este iremediabil compromisă.
- Creditorii pot solicita deschiderea procedurii de lichidare de active, în cazul în care procedura pe bază de plan de rambursare nu poate fi dusă la îndeplinire.
- Odată ce instanța a admis insolvența prin lichidare de active, se suspendă executările silite individuale și se interzice datornicului să mai folosească bunurile și veniturile ce pot fi lichidate.
- După ce bunurile au fost valorificate și sumele obținute au fost distribuite creditorilor, lichidatorul întocmește un raport final. În termen de 30 de zile de când acesta rămâne definitiv, instanța pronunță închiderea procedurii și stabilește quantumul din veniturile datornicului care poate fi folosit pentru a acoperi pasivul, după închiderea procedurii.
- Datornicul va fi eliberat de datorie în cazul în care **după 3 ani de la data închiderii procedurii a acoperit cel puțin 50% din valoarea totală a creanțelor**, sau **40% din valoarea acestora, după o perioadă de 5 ani.**

4.3 Procedura simplificată de insolvență

- Poate fi accesată de o persoană fizică aflată în insolvență, dacă suma totală a datoriilor sale este de **cel mult 10 salarii minime pe economie**, nu are bunuri sau venituri urmăribile și are peste vârsta standard de pensionare sau și-a pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă.
- Comisia de insolvență va analiza cererea sa, iar în cazul în care îndeplinește condițiile, o va înainta instanței.
- Datornicul are obligația ca, din momentul deschiderii procedurii, să își plătească datoriile curente la timp, să nu contracteze noi împrumuturi, să informeze anual

comisia de insolvență cu privire la situația bunurilor sale sau dacă obține venituri suplimentare de peste ½ din salariul minim de economie față de nivelul declarat la momentul cererii insolvenței, să anunțe comisia de insolvență dacă moștenește, i se donează sau intră în posesia unor bunuri sau servicii a căror valoare depășește salariul minim pe economie.

5. Locuința familiei:

- Administratorul procedurii analizează situația locativă a debitorului și propune, prin planul de rambursare, măsurile privind locuința familiei pe durata procedurii. În acest scop, administratorul procedurii evaluează următoarele aspecte:

- a) costurile pe care le-ar suporta debitorul dacă ar rămâne în imobilul locuință a familiei;

- b) nevoile de locuit ale debitorului și ale familiei sale și, în considerarea acestora, costurile pe care le-ar implica o soluție locativă alternativă;

- c) veniturile debitorului și capacitatea altor persoane care locuiesc împreună cu debitorul de a contribui la cheltuielile legate de locuința familiei;

- d) în cazul în care asupra imobilului cu destinație de locuință a familiei este constituită o cauză de preferință, quantumul creanței ce beneficiază de această cauză de preferință.

- În cazul în care prin planul de rambursare se stabilește că imobilul locuință a familiei urmează să fie valorificat pentru acoperirea pasivului:

- a) debitorul va putea rămâne în imobil până la valorificare, dar nu mai mult de **6 luni** de la data prevăzută în plan pentru valorificare, dacă nu se convine un termen mai favorabil prin planul de rambursare;

- b) dacă modalitatea de valorificare este darea în plată, care operează înaintea expirării termenului de 6 luni de la data prevăzută în plan pentru valorificare, debitorul va putea rămâne în imobil până la împlinirea acestui termen, cu achitarea unei chirii în quantumul stabilit de comisia de insolvență;

- c) dacă valorificarea, prin orice modalitate prevăzută de lege, cu excepția celei prevăzute la lit. b), operează înaintea curgerii termenului de 6 luni de la data prevăzută în planul de rambursare pentru valorificare, debitorul va putea rămâne în imobil până la împlinirea acestui termen, cu achitarea unei chirii în quantumul stabilit de comisia de insolvență;

d) după valorificarea bunului, debitorul are un drept de preferință la încheierea unui contract de închiriere a imobilului sau a unei părți din acesta, la un quantum al chiriei stabilit în condițiile pieței.

6. Eliberarea de datorii reziduale:

- În cazul debitorului ce a fost supus unei proceduri de insolvență pe bază de plan de rambursare a datoriilor sau unei proceduri simplificate de insolvență, în termen de 60 de zile de la emiterea deciziei de închidere a procedurii, debitorul poate formula o cerere de eliberare de datoriile reziduale.
- În baza cererii debitorului, însoțită de decizia comisiei de insolvență de închidere a procedurii de insolvență pe bază de plan de rambursare, instanța dispune eliberarea debitorului de datoriile reziduale, constând în valoarea creanțelor ce depășește cota de acoperire convenită prin planul de rambursare.
- Odată trecut prin procedura de insolvență, debitorului nu i se vor mai putea imputa alte datorii în afara celor cuprinse în planul de rambursare.

7. Lichidarea bunurilor

În ceea ce privește procedura de lichidare, s-a propus o procedură simplificată:

- Quantumul total al obligațiilor sale este de cel mult 10 salarii minime pe economie;
- Nu are bunuri sau venituri urmăribile;
- Are peste vârsta standard de pensionare sau și-a pierdut total sau cel puțin jumătate din capacitatea de muncă.